

24/4/01

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
DEFINITIEVE BESCHERMING ALS LANDSCHAP**

**DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
AMBTENARENZAKEN EN SPORT,**

Gelet op het decreet van 16 april 1996 houdende bescherming van landschappen;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 1999 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering;

Gelet op het ministerieel besluit van 24 maart 2000 houdende voorlopige bescherming als landschap;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 25 januari 2001,

BESLUIT :

Artikel 1. Overeenkomstig het decreet van 16 april 1996 wordt zijn wegens zijn esthetische, historische en natuurwetenschappelijke waarde 'HET VOORMALIGE GROTENHOUTBOS', gelegen te Lille (Gierle), Grotenhout, Rooien, Turnhoutsebaan en te Vosselaar, definitief beschermd als landschap, zoals afgebakend op bijgaand plan,

en bekend ten kadaster:

Lille, 3e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 100, 101, 106G, 106S, 107, 108, 109, 115, 116, 117, 118A, 118B, 118C, 118D, 118E, 119, 126A, 126B, 127A, 127C, 127D, 127E, 128A, 129A, 130A, 131A, 132A, 132B, 133, 134C, 134D, 135A, 135B, 136A, 137A, 139A, 140A, 141, 142, 147A, 155K, 173A, 174A, 175A, 176A, 200A, 201A, 203A, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215A, 217A, 22A, 221A, 225, 226B, 226C, 228A, 229, 23A, 23B, 231A, 232, 233A, 234A, 235, 236, 237, 238, 239A, 24, 240A, 241A, 241B, 242, 242/2, 243B, 243C, 243D, 243E, 243F, 246, 247, 248C, 25, 250, 251, 252, 252BIS, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259A, 259B, 259C, 26A, 26B, 260, 261, 262C, 262D, 262E, 263A, 263B, 264, 265, 266, 267, 268, 269C, 269D, 27A, 270, 271A, 272A, 272B, 273A, 274B, 275A,

./.

./..

276A, 277C, 277D, 277E, 28A, 284/2A, 29A, 290B, 295B, 296A, 297, 298, 30A, 300, 301, 302, 303A, 304, 305B, 306, 307, 308, 309, 31, 310, 311, 312, 312/2, 313A, 313B, 314, 315, 316A, 316B, 317, 318, 319, 32, 320A, 34A, 352C, 61, 62, 63, 64, 65, 66A, 66B, 665A, 67A, 67B, 67C, 68A, 68B, 69, 72A, 74A, 75B, 75C, 76B, 77C, 78D, 79A, 80, 81, 82, 83A, 83B, 84A, 84B, 85, 86, 87, 88A, 89A, 90, 91, 92A, 92B, 93, 94, 95, 98, 99;

Lille, 3e afdeling, sectie E, perceelnummer(s) 351C, 352A, 353/52, 353/53, 353/54, 353/55, 353/56, 353C, 354F, 467C, 468A;

Vosselaar, zonder afdeling, sectie C, perceelnummer(s) 356B, 357B, 357C, 358, 358/2, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366A, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373A, 374C, 375A, 396E, 399D, 400C, 401, 402A, 404A, 405, 406C, 406E, 407, 409A, 410C, 410E, 411B, 411C, 413A, 414B, 415A, 416A, 454D, 454G, 455F, 456A, 464B, 465F, 465G, 466A, 467B, 468B, 635A, 635B, 636, 637, 638A, 639A, 650A, 654B, 655, 656B, 656C, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 664/2B, 664/2C, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672A, 680, 681, 682A, 682B, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690;

Vosselaar, zonder afdeling, sectie C, perceelnummer(s) 374C, 400C, 401, 402A, 404A, 405, 410C, 410E, 411B, 411C, 413A, 414B, 415A, 416A, 454D, 670, 671.

Art. 2.

De **historische** waarde wordt als volgt omschreven:

Het is een nog aanzienlijk restant van het domaniaal bos dat als jachtgebied diende voor de hertogen van Brabant, later heren van Turnhout. De opbouw van het domein is nog gaaf gebleven.

Dit bosdomein is uniek omdat het voor de hele Kempen het enige oud boscomplex van die grootteorde is dat minstens sinds de middeleeuwen aanwezig is gebleven. De aanwezigheid van oude bosvegetaties heeft ook een natuurhistorische waarde.

De droge gebieden, voornamelijk droge zandruggen die de beekvalleien flankeren, hebben een hoog archeologisch potentieel omdat zij van oudsher uitgelezen nederzettingszones zijn (vanaf de prehistorie tot in de middeleeuwen). Omdat een groot deel van deze gronden van oudsher met natuurlijk bos begroeid is, bestaat de kans dat de oorspronkelijke bodem nog intact bewaard is.

De **natuurwetenschappelijke** waarde wordt als volgt omschreven:

Het feit dat dit gebied van grote omvang bijna zeker steeds bos is geweest, heeft tot gevolg dat hier kwetsbare oude vegetaties voorkomen met zeldzame planten gebonden aan een bosmilieu. Het is tegelijkertijd een bron van autochtoon genetisch materiaal voor het voortbestaan en verspreiding van die bosplantensoorten, wat een zeldzame situatie is in het Vlaamse gewest.

./..

./..

Ook het voorkomen van een uitgebreid slotenstelsel, van de verschillende bodemtypen en van het uitgesproken microreliëf is een belangrijke factor voor de aanwezigheid van een rijke diversiteit aan biotopen met een grote rijkdom aan plantensoorten.

Omdat dit oude bosgebied een hoge graad aan ecologische rijpheid heeft en daarenboven een uitgestrekt geheel is gebleven, fungeert het als een kerngebied in het ecologische netwerk voor verscheidene minder algemene diersoorten.

De esthetische waarde wordt als volgt omschreven:

Het is een groot aaneengesloten bosrijk gebied dat gelegen is in een gaaf, open landbouwgebied waarin verspreid een aantal landschapselementen voorkomen. Het boscomplex heeft toch een merkbaar domeinaspect door het voorkomen van een aantal open delen - akker- en weilanden met bomenrijen en een waterpartij -, van een imposant drevencomplex en van een uitgebreid hydrografisch netwerk. Die karakteristieke opbouw en de verspreide bebouwing getuigen van de rijke geschiedenis van het gebied.

De doelstellingen van het toekomstig beheer worden als volgt omschreven:

Het toekomstig beheer moet erop gericht zijn het landschap als één structureel geheel te bewaren met respect voor zijn historische, natuurwetenschappelijke en esthetische waarden.

Een bescherming als landschap is een wettelijk instrumentarium dat de mogelijkheid biedt om een waardevol landschap als één geheel te beschermen, in stand te houden en te beheren. Door de oprichting van een beheerscommissie wordt een continu overlegplatform gecreëerd en door het opstellen van een beheersplan heeft men de mogelijkheid om een doorlopend beheer uit te werken dat kadert in een globale visie met aandacht voor de belangrijke intrinsieke waarden van het gebied.

Het beheer moet tot doel hebben die intrinsieke waarden van het gebied te behouden en te verbeteren. Dit kan volgende opties inhouden:

- de beboste oppervlakte is te behouden en verder te beheren, waarbij het hoofdaccent ligt op zijn behoud als middelhoutbos. Dit aspect zal steeds in overleg en in samenwerking met de bevoegde instantie voor de uitvoering van het bosdecreet dienen te gebeuren. Het goedgekeurde bosbeheersplan is hiervoor het uitgangspunt.

./..

./.

De bescherming kan wel, zeker op termijn, een verfijning, aanvulling of aanpassing beogen ter vrijwaring van historische en esthetische aspecten van het domein en ter vrijwaring van zijn natuurwetenschappelijke waarde, meer bepaald de oude bosflora en de bescherming van autochtone genenbronnen voor het voortbestaan en de verspreiding van inheemse flora, meer bepaald de bosflora (zowel kruiden, struiken als bomen); dit geldt evenzeer voor de bescherming van de fauna;

- het is aangewezen de open ruimten zowel in het domein als historisch gegroeide structuren, als rond het domein voor het zicht op het boscomplex en voor het behoud van de overgang tussen beide deelgebieden, als open landbouwland of als een open ruimte die past in het domeinkarakter te beheren; gelet op het historische gegeven van de contouren van het vroegere Grotenhoutbos en op de uitzonderlijke natuurwaarde van dit oud boscomplex, moeten bosuitbreidingen vanaf de periferie echter eveneens tot de mogelijkheden behoren; dit dient dan wel te gebeuren na afweging met en met inachtneming van de historische domeinstructuur en van de esthetische waarden van het domein en van het hele landschap; bij dit afwegingsproces dient ook het voortbestaan van rendabele landbouwbedrijven die de gronden gebruiken, mee in overweging genomen te worden.
- de deelgebieden met een zeer hoge natuurwaarde waar een actief beheer nodig is voor het voortbestaan van die waarden, dienen zo beheerd te worden dat ze verbeterd en zo mogelijk hersteld worden;
- het drevenpatroon dient behouden en hersteld te worden en zodanig beheerd dat het duidelijke structuren in het geheel blijven;
- de aanwezige landschapselementen zoals dreven, bomenrijen, houtkanten, grasbermen dienen op een passende wijze beheerd te worden; tevens dienen de nog herkenbare patronen hersteld te worden;
- in de potentiële archeologische zones in het landschap dient bij elke beheersingreep in de bodem een archeologische controle uitgevoerd te worden;
- elke mogelijke verontreiniging van de sloten en grachten dient voorkomen of opgelost te worden.
- het waterlopenstelsel in het beschermd landschap dient ingeschakeld te worden in het integraal waterbeheer dat in heel de omgeving gevoerd wordt, waarbij er tegelijkertijd op een verantwoorde wijze rekening gehouden wordt met de historische, natuur-wetenschappelijke en esthetische waarden van het beschermd landschap.

./.

./.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

- A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 3 juni 1997 houdende algemene beschermings-voorschriften, advies- en toestemmingsprocedure, instelling van een register en vaststelling van een herkenningsteken voor beschermde landschappen (Belgisch Staatsblad 1 oktober 1997).

Met betrekking tot artikel 6, 1° van dit besluit inhoudende het verbod op het oprichten van gebouwen en constructies, kan gespecificeerd worden dat van dit verbod kan afgeweken worden overeenkomstig artikel 3 van het besluit, om bestaande landbouwbedrijven die palen aan het beschermd landschap, hierin te kunnen laten uitbreiden indien er geen volwaardige alternatieven buiten het beschermd landschap aanwezig zijn en indien de gevolgen voor het beschermd landschap maximaal beperkt worden. Die afwijking op het verbod kan ook verleend worden voor vestigingen van nieuwe grondgebonden landbouwbedrijven langsheen de Schoorstraat en Het Laar indien zij voldoende huiskavels hebben of gronden gebruiken in het beschermd landschap om een relevante bijdrage te kunnen leveren aan het voortbestaan van het aanwezige landbouwkarakter in het beschermd landschap.

- B. Specifieke beschermingsvoorschriften:

Behoudens toestemming vanwege de Vlaamse minister of zijn gemachtigde is verboden:

1. Elke activiteit of elke handeling die een wijziging van de waterhuishouding of van de waterpeilen voor gevolg kan hebben.
2. Het aanplanten of uitzaaien van bomen en heesters in de open ruimten van het landschap, met uitzondering voor het herstel van houtkanten dreven en bomenrijen.
3. Het vernietigen van eieren, nesten en broedsels.
4. Het vangen of doden van dieren, uitgezonderd het bejaagbaar wild en voor wetenschappelijke doeleinden. Het bestrijden van muskusratten door middel van fuiken blijft toegelaten.

./.

./..

Motivering van de specifieke beschermingsvoorschriften:

Ter aanvulling van de algemene beschermingsvoorschriften die gelden voor alle beschermde landschappen zijn een beperkt aantal specifieke beschermingsmaatregelen noodzakelijk in dit te beschermen landschap:

1. In het te beschermen landschap komen verspreid vele aan water gebonden vegetaties voor. Omdat het om kwetsbare vegetaties gaat, is een doordacht beheer van de waterhuishouding en van de waterpeilen een noodzaak.
2. De open ruimten maken in belangrijke mate deel uit van de historisch gegroeide structuren en zijn soms belangrijk voor het zicht op het boscomplex en voor het behoud van de overgang tussen beide deelgebieden. Beplantingen in die open ruimten dienen dan ook doordacht te gebeuren en dienen te kaderen in gepaste bosuitbreidingen.
- 3 en 4. De fauna en meer bepaald de avifauna, bepaalt in relevante mate mede de natuurwetenschappelijke waarde van het gebied. Dit verantwoordt een fijnere bescherming van de broedplaatsen en van de dieren zelf. De muskusrat kan in sommige gevallen een grote schade veroorzaken aan dijken van waterlopen zodat een bestrijding met gepaste middelen mogelijk moet blijven.

Brussel, 24-04-2001

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Ambtenarenzaken en Sport,

Johan SAUWENS